

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletne . 28.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne št. 10 v.

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več ko trikrat 9 v

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenem nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

O državni podpori za živinorejo.

Po zakonu z dne 30. decembra 1909, drž. zak. št. 222, se dovoljuje iz državnih sredstev letnih 6 milijonov kron za pospeševanje živinoreje in za vnovčenje živine. Od te svote je določenih 5 milijonov kron za pospeševanje živinoreje in za pomnožitev in zboljšanje živine; na posamezne dežele odpadajoči delež so izračunali po številu glav pri zadnjem štetju živine, in po tem ključu odpade na Kranjsko vsota 133.442 K 57 vinarjev.

Iz preostajajočega milijona je določilo poljedelsko ministrstvo za Kranjsko vsoto 70.000 K za leto 1910, ki se naj porabi kot podpora za zadrage, ki se bavijo s prodajo živine. In sicer pravi vlada v svojem dopisu na deželni odbor, da se je vzel tu poseben ozir na Kranjsko, ker ima ta dežela možnost velikega izvoza.

Razdelitvenemu ključu bi se dalo ugovarjati. Kajti če se deli podpora po številu glav, dobi več oni, ki ima več živine. Sicer število živine ni samo merilo, ampak odločuje bolj kakovost, vendar se mi ta ključ ne zdi primeren. A ker je določen po zakonu, ga ni mogoče izpodbijati; da se je vzel na Kranjsko izreden ozir pri določitvi zneska za vnovčenje živine, pa le z veseljem pozdravljamo.

Vlada je pa tudi določila, kako se naj porabi v podrobnosti državni prispevek, in tu moramo pač zahtevati precej izprememb.

Kako si misli država to porazdelitev?

1. Največji del — 65.000 K — naj bi šel za zboljšanje planin in pašnikov. To izvršujejo agrarne komisije, in dasi to v dopisu ni rečeno, bi tudi agrarne oblasti najbrže disponirale s to vsoto.

2. 3000 K naj bi se dalo za pridobivanje šotne stelje, zlasti na ljubljanskem barju.

3. Za povečanje števila živine je določenih 20.000 K, in sicer naj bi se porabila ta vsota sledeče: Za nakup, ureditev in vzdrževanje pašnikov za vzrejo mlade živine; iz tega naj bi se kmečka posestva priredila za izrejo plemenske živine; ustvarila naj se zadruga gospodarstva v hribovitih krajih, koder se pridobiva krma za izrejo mlade živine v zimskem času, ko ni mogoče živine pasti; iz tega naj bi se izboljšali živinski hlevi, za znižano ceno oddajala semena za klajne rastline in umetna gnojila in podpirale živinorejske zadruge. Slednjič naj bi se iz te vsote tudi drževali travniški mojstri.

In za vse to samo — 20.000 K!

4. Za zadrugo organizacijo, ki naj bi preskrbovala krmo, je določenih 8000 K.

5. Za one mlekarske stroke, ki podpirajo živinorejo, se določa 10.000 K.

6. Za živinsko zavarovanje 12.000 kron.

7. Ostalih 15.000 K si misli vlada kot podporo za vnovčenje živine, za katero je določenih še posebej, kot sem prej omenil, 70.000 K.

K taki porazdelitvi moramo pač izreči svoje pomisleke.

Pred vsem je jasno, da je za ramente, našete pod točko 3., kredit 20.000 K povsem nezadosten. Ko se je sklenil zakon za podporo živinoreji, smo mislili vsi, da je ravno v tem glavna stvar. Kakor so tudi vsi drugi nameni hvalevredni, je danes na Kranjskem pred vsem potreba skrbeti za dobro plemensko živino. Mi imamo velike dele dežele, koder je treba odgostiti povsem novo živino. Koliko je občin, ki sploh nimajo plemenjakov ali koder so, so nezadostni, slabi, preizkoriščani, dostikrat plemenaravnost kvarni. Iztrebiti, kar je slabega, in nadomestiti z dobrim, to

je zdaj najnujnejše. In če bi se za leto vsa podpora porabila v ta namen, še ne bi dosti storili za prvo potrebo.

V tem programu so tudi točke, ki ne spadajo po naših mislih v specialni namen tega zakona. Delovanje agrarnih oblasti je zlasti v novejši dobi, ko se skrbi za kulturo pašnikov in planin, res lahko eminentna korist živinoreji. Ali da se je skoro polovica vsega kredita odkazala v ta namen, se nam zdi preenostransko. Agrarne operacije ne spadajo nikakor pod to poglavje; to je redno delovanje, ki bi se moralo izvršiti tudi, če ne bi bil državni zbor sklenil zakona v specialno povzdigo živinoreji.

Saj je bil vendar glavni namen tega zakona, da se da živinorejcem odškodnina za to, ker je sklenila država v interesu velike industrije trgovinske pogodbe, ki so v škodo živinorejcem. Tu gre za izredno odškodnino, in zato se ne smejo na račun tega specialnega fonda postaviti izdatki za melioracije, ki so nujne same na sebi in bi se morale brezpogojno izvršiti tudi, če se omenjene trgovinske pogodbe z drugimi državami ne bi bile sklenile.

Na take melioracije se sploh pri sklepanju zakona ni mislilo, ampak na neposredno povzdigo domače govedi. Zato ne moremo nikakor soglašati s takim programom. Kakor smo prepričani o potrebi in koristi teh melioracij in jih bomo z vsemi močmi podpirali in pospeševali, vendar ne moremo priznati, da bi morali ti stroški iti na račun živinoreje v striktnem in najožjem pomenu besede.

Ostala porazdelitev je čisto teoretična in se je ne bo mogoče držati v dejanskih razmerah. Za zavarovanje živine se ne more določiti znesek, koder še ni take organizacije; pri nas ta organizacija še ni izvedena, kadar bo, pa ji bo treba izdatnejše podpore, kajti zavarovalnice za živino se iz lastnih sredstev ne bodo mogle vzdrževati. Podpora mlekarstvu spada pod drugo poglavje in mi bi morali protestirati, ako bi se hotel državni proračun na drugem mestu olajšati s pretvezo, da se mlekarstvo že pri živinoreji podpira.

O porabi dovoljene podpore za živinorejo ne treba torej še natančnejšega pomenka. Za posamezna poglavja danes ni mogoče delati proračunov. Odvisno je od krajevnih in stvarnih potreb, kako se bo ta denar uporabil, in zato je treba, da razpolaga s temi sredstvi samo en faktor, ki ima celoten pregled čez celo akcijo v korist živinoreji in ki bo mogel presoditi, kako se bodo ta sredstva najkoristneje porabila. Koder kliče najživejša potreba in koder je ljudstvo zlasti po združništvu najbolj sposobno, da denarna sredstva tudi pravilno porabi, tam bo treba nastaviti delo.

Deželni zbor je sklenil, da se ustanovi pri deželnem odboru živinorejski svet. Tako bo deželni odbor v najožjem stiku z živinorejci. Organizacija živinorejskih zadrug nam daje temelj, na katerega se moremo opirati. Tu imamo tudi ljudi, ki so vajeni gospodarskega dela v skupno korist, in po teh upamo, da se bo razvilo živahno delo za povzdigo našega gospodarstva.

Dr. E. Lampe.

Vse rešeno!

Dunaj, 19. aprila 1910.

Sinoči bi morali videti v proračunskem odseku večino, kako visoko je nosila glave in vihal nosove, ko je s 25 glasovi proti 21 dovolila vladi novo posojilo v znesku 220 milijonov! Skoraj objemali so se od veselja, ko so rešili »situacijo«. V poljskem klubu so se že puntale čete, ker jim preseda nemško jerobstvo. Potolazili so jih zopet in za nekaj časa še priklenili, da vlečejo v jarmu državni voz. Stvar pa je tako

zavožena, da se »koreta« ustavi ob prvi priliki v blatu.

Vlada je zahtevala, da jo parlament pooblasti za posojilo v znesku 181.740.000 kron. Od tega posojila bi v smislu delegacijskega sklepa z dne 10. novembra 1908, porabila za nove topeve 9.540.000 kron, v pokritje izrednih izdatkov za deželno brambo in druge vojaške potrebščine 22.200.000 kron, v pokritje avstrijskega deleža za mobilizacijo povodom bosanske aneksije pa 150 milijonov kron. V proračunskem odseku sta finančni in brambovski minister, sicer nerada, pa prisiljena naštel stroške za mobilizacijo. In sicer so izdatki za stalno armado znesli 180, za mornarico 54 milijonov kron, skupaj 234 milijonov. Po kvoti odpade na Avstrijo 148.564.000 kron. Izplačanih je že nekaj nad 116 milijonov, okroglo 32 milijonov je še na dolgu. S temi računi se bodo natančneje bavili delegatje.

Kakor pa sem omenil v zadnjem poročilu, je vlada črtala iz predloženega proračuna za tekoče leto nad 56 milijonov. Ta samovoljnost finančne uprave je seveda razkačila vse stranke, osobito pa Poljake. Razna velika in nujno potrebna dela bi se letos ustavila ali sploh ne pričela. Mnogi podjetniki in delavci bi bili brez zaslužka, stotere občine bi morale čakati na zagotovljeno jim državno podporo. Vse to pa zaradi malomarnosti vlade in njenih strank, ki niso o pravem času poskrbele za potrebno pokritje izdatkov, ki so že pred letom morali vsaj vladi biti znani.

Poslanec dr. Žitnik je sinoči v obširnem govoru očital finančni upravi in takozvanim »delavnim« strankam, da so one krive nečuvence zmede v državnih finančah. Nihče, tudi »Slovanška Jednota« ni ovirala pravočasne rešitve primerne finančne reforme. Reden in skrben gospodar se potrudil, da z umnim gospodarstvom pokriva potrebne izdatke. Le zapravljujev dela dolgove, češ, za menoj pa naj potomci skrbé za-se. Finančni minister pa je lani izdal zakladnico za 220 milijonov, letos je najel posojila 140 milijonov. Koncem leta 1908. je bilo v državnih blagajnah gotovine, in vendar trdi sedaj finančni minister, da ima v osrednji blagajni komaj še 70 milijonov. Četudi je v raznih blagajnah po deželi nad 200 milijonov, je vendar več kot čudno, da si vlada ne upa pokriti tega iz tekočih dohodkov, kar sama predlaga v proračunu. Morda je utemeljena trditev, da hoče vlada parlament spraviti ob ves kredit. Poleti je pustila parlament postaviti nad tri mesece, o Božiču dva in ob Veliki noči zopet skoraj mesec dni. Zakaj ni vlada vedno o pravem času sklicala parlamenta, zakaj ni pritiskala na »delavne« stranke, da delajo in ustvarijo ravnotežje v državnem gospodarstvu? Opozicija ni delala nobenih težav. Dne 10. sušca je pri glasovanju vedno »delavna« večina ostala v manjšini. Baron Bienert je klical: »Adam, kje si?« Adam pa se je skril za drevjem v parku in sram ga je bilo, ko mu je opozicija očitala pregreho. Pri jasnih pač rada sedi večina in se zabava v raznih državnih Pritanejih. Opozicija pa naj bi tej gospodi delala tlako in držala stremena. Ne boš Mišel pihal kaše ob ognjišču, na katero naj opozicija nosi drva in vodo.

Zato opozicija, oziroma »Slovanška Jednota« ni mogla in ni smela glasovati za nove dolgove. To »veselje« prepušča večini, ki mora nositi tudi vso odgovornost za posledice pred javnostjo. Večina pa gre še dalje, da se vzdrži pri koritih. Finančni minister je zahteval posojila 181.740.000 kron. Večina pa je sinoči bila »zmage« pijana, ko je v odseku s 25 glasovi proti 21 dovolila novega dolga 220 milijonov. Da malo zakrije svojo zapravljenost, je obenem naročila finančnemu ministru, naj vsako leto odplača 10 milijonov tega dol-

ga. Torej 22 let naj pomni svet, kako lepo je gospodarila nemško-poljska gospoda, kateri se je udejvala sedanja vlada. Gospod finančni minister dr. Bilinski je bil sinoči skoraj do solz ginjen, ko mu je večina izrazila zaupanje za »uspešno« delovanje. Poljak dr. Dunajevski je Avstrijo izvelkel na suho, da ni delala dolgov. Njegov učenec je državo zopet zvedil v nove dolgove. Vlada pa raja, kakor zamorec ob pečenem jancu, ker je premagala opozicijo in vlado rešila gotove krize, sebi pa zagotovila »slavo« finančnih umetnikov. Primanjkljaj je pokrit brez novih davkov in državne blagajne so zopet polne do vrha — seveda z novim posojilom v znesku 220 milijonov kron. Tako lovi sedanja večina gade s tujimi rokami.

Pregovor pa pravi: Dekla tako dolgo hodi z vrčem po vodo, da se ji ubije. In tudi sedanja večina jadra do banke. Svaka sila do vremena. Tako gospodarstvo se samo obsoja, ker smeši parlament pred celim svetom. Vlada ga skliče, kadar potrebuje proračun in nova posojila. To so takozvane državne potrebščine. Ljudstvo pa naj se tolaži, da ima ustavo in sme plačevati davke. In vse to se godi, ker zahtevajo Nemci, da ostanejo na krmilu kot neomejeni gospodarji.

Vlada se bliža „Slovanski Uniji“.

Dolgo je vlada barona Bienerttha, naslanjajoč se na zaupanje krone, na tradicionalno zvestobo Poljakov in podporo od strani nemških nacionalcev ter krščanskih socialcev »Slovanško Unijo« odbijala in se zanašala na svojo majhno večino, da kljubuje zastopnikom Slovanov, ki tvorijo v državi večino. Ta ošabnost je vlado zdaj minula. Zakaj prišel je velik polom, za katerega je v prvi vrsti odgovoren stber sedanje vlade, ljubljene nemških nacionalcev, finančni minister Bilinski, ki je najbolj glavo pokonci nosil. Mož je moral priznati, da izkazuje budget velikanski deficit. Najprej si je hotel na ta jako enostaven način pomagati, da je izbrisal cel kup postavk v proračunu, namenjenih za različne podpore, melioracije in akcije prečno gospodarskega značaja. Gospod Bilinski je hotel uvesti metodo, da država le toliko izda, kolikor sprejema, kar pa je nesmisel, zakaj potrebe ljudstva rastejo od dne do dne, tudi če dohodki za državo ne rastejo, ampak padajo. Minister mora pač skrbeti, da odpre nove vire za dohodke, to je, da izdela temeljito finančno reformo in vpelje nove davke, ki niso priljubljeni, a neobhodno potrebni. Toda vlada barona Bienerttha je finančno reformo zavlačevala in tratila čas z drugimi rečmi, ker se je bala trenutka, ko bo morala začeti resno delo in se zato sporazumeti s »Slovanško Unijo«. Stvar je namreč ta, da se vlada za finančno reformo ne more zanašati na svojo dosedanje majhno večino, zakaj vsaka teh strank se brani, da bi bila za nove davke odgovorna, potem pa so med temi strankami glede kakovosti novih davkov taka načelna interesna nasprotstva, da se ta večina takoj razbije, ako se količnik načne to, za državno gospodarstvo tako važno vprašanje. Nedavno so v Nemčiji sklenili finančno reformo, pa so jo skoro celo leto v parlamentu obravnavali in so jo mogli po hudih bojih uveljaviti le tako, da sta se združili najmočnejši stranki v državi, konservativna stranka in katoliški centum. Tudi v Nemčiji je moral takrat kancler Bülow iti v Kanosso prosit centum za pomoč in je potem demisioniral. Naš Bienertth je zdaj nastopil isto težko pot v tabor »Unije«, zakaj polom naših financ je prevelik, da bi se dala korenita

reforma delj zavlačevati. Deficit so zdaj za silo zakrpali z — dolgom 220 milijonov kron in slavna večina dobro uvideva, kakšna mizerija je ta njen modri sklep. In baron Bienenrth se je odločil približati se slovanski opoziciji, ki je dozdej trdno mislil, da se bo dalo brez nje izhajati. Kakšen bo uspeh teh pogajanj in kedaj se bo pokazal, je seveda nemogoče prorokovati, pribito gotovo pa je, da se bo morala vladna večina znatno razširiti, da se bo mogla izvesti finančna reforma. Časnikarske vesti o tem so sledeče:

Korespondenca »Zentrum« poroča 19. t. m., da stoji »Slovanska Unija« pred važnimi odločitvami. Baron Bienenrth je namreč voditeljem »Unije« predložil konkretne predloge, kako bi se na podlagi določenega delovnega programa mogla slovanska opozicija priklopiti vladni večini. Baron Bienenrth se zaveda, da sedanja večina finančne reforme ne more izvesti in se je zato zatekel k »Uniji«. Za »Unijo« bo odločitev zelo težka, ker je baron Bienenrth v ta svoj program sprejel tudi izročitev jezikovnih predlog za Češko narodnostnemu odseku zbornice, do čim stoje Čehi na stališču, da te predloge spadajo v kompetenco češkega deželne zboru. Zato se bodo morala na vsak način preje začeti pogajanja med Čehi in Nemci.

20. t. m. se zbere parlament. komisija »Slovanske Enot«, da zavzame svoje stališče nasproti predlogi o novem posojilu. Govori se, da bo tej seji prisostvoval tudi načelnik »Poljskega kola«, dr. Glabinski, da poroča o svojih dogovorih z vlado, tičočih se rekonstrukcije kabineta.

Vse druge vesti, ki zdaj o tem krojijo, so gole kombinacije.

ZA ZDRUŽENJE JUGOSLOVANOV.

»Kroatische Korrespondenz« 19. t. mes. poroča: Pod predsedstvom klubovega načelnika dvornega svetnika dr. Ploja se je danes »Savez južnih Slaven« posvetoval tri ure in se pečal z več vprašanji. Seje so se udeležili tudi bivši disidenti, deželni glavar dr. Ivčević, Biankini, Perić in dvorni svetnik Vuković. O seji, v kateri se je v prvi vrsti obravnavalo o predlogu dr. Šusteršiča, da se obadva jugoslovanska kluba spoji v eno Zvezo, se je izdal sledeči uradni komunique: »Savez južnih Slaven se je v svoji današnji seji v prvi vrsti pečal s predlogom Slovenskega kluba, da se jugoslovanska delegacija tesneje organizira, in je v svrhu določitve programa, ki naj bi bil podlaga za to organizacijo, izvolil odbor petih članov, ki se imajo glede tega potem razumeti s Slovenskim klubom.« — Auspicije za tesnejše politično združenje Jugoslovancev so torej, kakor se kaže, dobre, in mi moremo le ponoviti željo vseh jugoslovanskih rodoljubov, da se izvrši zblizanje, ki je v korist velikim ciljem in nalogam, ki čakajo Jugoslovane v Avstriji za prihodnost.

BELOKRANJSKA ŽELEZNICA.

V včerajšnji seji državnega zbora je odgovoril železniški minister na nujni predlog poslanca Vukovića glede zavlačevanja dalmatinske železniške zveze od strani Ogrov približno sledeče:

Vlada, ki spoznava veliko važnost kranjsko - hrvaške - dalmatinske železniške zveze, bo vse storila, da se ta zveza čimprej uresniči. Kar se tiče avstrijske državne polovice, so predela za prog Knin-Pridubić že popolnoma dogotovljena, za kranjsko progovo mesto - Metlika pa se bo zdaj nemudoma sestavil podroben projekt via Črnomelj. Minister zagotavlja, da bo vse storil, da se zgradba te proge tudi ne oziraje se na to, kdaj bodo Ogri izvršili hrvaški del te proge, nepretrgoma izvrši. Kar se Ogrov tiče, avstrijska vlada ne neha jih opominjati, kaj imajo po pogodbi storiti. Progo Bugojno-Aršana bo avstrijska vlada sama zgradila, ako bi se z Ogri sporazum ne dosegel.

Vse stranke so nato priznale upravičenost nujnega predloga, kateremu se je tudi vlada pridružila. Morebiti bodo zdaj Ogri vendarle uvideli, da jim zavlačevanje nič ne pomaga.

NOVI DAVKI.

Finančni odsek zbornice se danes zbere, da začne generalno debato o finančnih predlogih vlade. Večina upa, da bo generalna debata do Binkošti končana, nakar se bo začela specialna debata. Celotne finančne reforme finančni odsek, oziroma stranke sedanje večine, in pa vlada ne nameravata načeti, ker je vprašanje pretežavno, pač pa bodo iz kompleksa od vlade predlaganih novih davkov vzeli v pretres davek na žganje in davek na

dohodnino. Kar se tiče davka na žganje, se bo najbrže gladko rešil, ne tako pa zvišanje dohodninskega davka, ker se temu z vso močjo upira gosposka zbornica. Vljaki so predlagali, da se dohodki tako davka na žganje kakor povišanje osebnodohodninskega davka porabijo izključno za saniranje deželni financ. — Vlada se temu ne upira in je upati, da se to splošno sprejme.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 19. aprila 1910.

Sejo vodi ljubljanski župan Ivan Hribar. Vstane in izvaja:

Nadvojvode Evgena ulica.

Pretekli teden je obiskal naše mesto veliki mojster nemškega viteškega reda, presvitli nadvojvoda Evgen. Presvitli nadvojvoda si je ogledal stavbo obrtne šole na Mirju. Ob tej priliki je tudi presvitli odkril nekatere načrte, ki jih ima glede na Mirje nemški viteški red. Ohraniti si hoče komenda nemškega viteškega reda nekaj sveta, in napraviti park. Ker nisem bil v Ljubljani, tudi nisem imel prilike, da govorim s presvitlim nadvojvodom, zato ne znam, če bo park splošno pristopen. V parku zgradi nemški vit. red dve hiši, v eni, v takozvanem emonskem muzeju, bodo ohranjene izkoptine z Mirja. O načrtih obrtne šole se je blagovolil presvitli nadvojvoda jako laskavo izraziti. Popoldne si je ogledal presvitli v družbi s stavbnim svetnikom Duffetom grad in vprašal, kaj da namerava z njim občina. Ko je obrazložil presvitlemu stavbeni svetnik naš obširen grajski načrt, se je presvitli blagovolil jako laskavo o njem izraziti in pristaviti, da je dolžna država pomagati občini, da se ohrani grad. Predlagam, naj se v čast presvitlemu nadvojvodi imenuje tista ulica, ki smo jo mislili nazvati »Obrtna ulica« »Nadvojvode Evgena« ulica. (Dobro klici.) Obenem predlagam, naj se ta ulica zoži od 24 na 20 m. Ta cesta bo jako važna. Vezala bo čez Mirje Tržaško cesto preko St. Jakobškega mostu s Karlovske ceste. — Županovi predlogi obveljajo.

Prispevek k zgradbi poljanskega mostu.

Vzame se na znanje, da poljedelsko ministrstvo prispeva 20.000 K k zgradbi poljanskega mostu.

Nakup slik hrvaških umetnikov.

Občinski svet vzame na znanje, da je ljubljanska občina kupila z razstave hrvaških umetnikov dve Viduličevi sliki »Ob zori« in »Ribiči na povratku«, kakor tudi 6 Križmanovih radirk, kar stane 400 K.

Slavnost spomina bitke pri Grunwaldu v Krakovem.

Poročevalec dr. Triller naglašja, da se 15. julija t. l. praznuje 500letnica bitke pri Grunwaldu, v kateri so Poljaki združeni s češkimi četami porazili Nemce ter postavili trden jez proti nemškemu navalu. Ta slavnost je velikega zgodovinskega pomena. Na poročevalcev predlog se sklene, da zastopa posebna deputacija treh članov ljubljansko mestno občino, na čelu ji župan dr. Ivan Tavčar in občinski svetnik dr. Danilo Majaron, namestnika pa dr. Novak in dr. Švigelj, če bi bil kdo prvih treh zadržan.

Podelitev meščanstva.

Na predlog dr. Trillerja se ugoti prošnja Franca Šebra za podelitev meščanstva deželnega stolnega mesta Ljubljane.

Prispevek »Narodni delavski organizaciji«.

Občinski svetnik Lenče poroča o prošnji »Narodne delavske organizacije« za prispevek mestne občine za priredbo vajenskih strokovnih tečajev. Sklene se dati enkrat za vselej 200 K, in sicer se izplača prispevek, kadar se napravi tečaj.

Regulacija Martinove ceste.

Za regulacijo Martinove ceste odstopi Kržan potreben svet. Občina mu mora napraviti porfren hodnik, železno ograjo, povrniti mu škodo za posekano sadno drevje. Stala bo regulacija 2106 K.

Podaljšanje Orlove ulice.

Poroča Lenče. Ker je posestnik Marčič v vsem ugodil magistratu glede na podaljšanje Orlove ulice do Ižanske ceste, se še letos odpre Orlova cesta. Stroški bodo znašali 1500 K. Župan: »Cesta se bo nasipala z materijalom, ki ga ima na razpolago občina. Prosim to pristaviti, ker drugače bodo posestniki takoj zahtevali, da se cesta napravi, potem bi pa ne zadostovalo 1500 K.« Lenče: Se pridružim predlogu g. župana. Predloga Lenče-Hribar obveljata.

Zgradba cestnih kanalov v Gradšču in Ciril-Metodovi ulici.

O tej zadevi poroča Lenče. Ponudbi sta vložila Tribuč & drug (5050 K) in Seravalli (5316 K). Delo se odda trdki Tribuč & drug.

Prispevek mestne občine k zgradbi novega šentjakobskega mostu.

Pred desetimi leti je bilo proračunanih za šentjakobski most 193.000 K, za 10 in ena polovica metra širok most. Župan želi most v širini 14 metrov. Deželni stavbni urad je proračunal stroške z 240.000 K. Pred desetimi leti je bil znašal prispevek ljubljanske občine 20.000 K, a zdaj za 14 metrov širok most 30.690 K. Občina plača prispevek v treh letnih obrokih po 10.230 K.

Ustanovitev mestne bolniške blagajne za posle.

Sklene se, da se ustanovi mestna bolniška blagajna za posle. Letno bi se plačevalo 2 K, občina bo plačevala za zavarovane posle oskrbne stroške za 14 dni in sicer le ljubljanski bolnišnici in umobolnici na Studencu. Zavarujejo lahko posle gospodarji iz Ljubljane, Spodnje in Zgornje Šiške, Viča in iz Sela. Blagajna se ustanovi 1. januarja 1911. Ustanovi se poseben sklad, a gotovina se lahko spoji z mestno imovino. Občina ima pravico, da blagajno razpusti, če se ne priklasi 500 zavarovancev. Dr. Oražen ni sicer popolnoma zadovoljen s tem zavarovanjem, pogreša ambulantno zdravljenje, a kolikor toliko je le napredek v socialnem oziru.

Lenče nasprotuje, da bi smele pristopiti blagajni tudi osebe, ki stanujejo izven ljubljanskega pomerija. Hribar: Nasprotujem Lenčevemu predlogu, ker imajo Šiška, Vič, Selo že značaj mesta in ima življenje mestni značaj. Dr. Oražen se pridruži županu. Župan pri glasovanju: Lenčev predlog nima večine! Lenče: G. župan, saj dr. Tavčar glasuje z nami. Župan: Lenčev predlog je odklonjen in se bodo zato sprejemali v nameravano bol. blagajno tudi posli v navedenih krajih izven ljubljanskega pomerija. Po glasovanju je manjšina razburjena. Obč. svetniki se prepirajo med seboj. Dr. Švigelj, ki je glasoval za Lenčev predlog, zakliče: Saj moram!

Reklamni napisi po mestnem tlaku. — Dr. Oražen proti, dr. Tavčar za »šlepe«.

Dr. Oražen poroča o prizivu trdke Kregar & Seljak proti odloku mestnega magistrata z ozirom na nameravane reklamne napise po mestnem tlaku. Dr. Oražen priporoča, naj se trdki priziv ugodi. Barve naj bodo brez strupa. Kar se pa tiče dolgih ženskih oblek, je najboljše, da bi se »šlepi« ne nosili, ker dvigajo prah in bacile. Dr. Tavčar: Strup pa zato ne, da ne bodo pocrkali psi. Oražen nadaljuje: Ljubši so mi splošni zdravstveni oziri, kakor vsi šlepi. V vsaki ulici naj bi smela trdka napraviti 2 reklamna napisa, ki morata biti samoslovenska.

Dr. Tavčar: Ne bom se spuščal v veliko vprašanje za in proti šlepom kakor tudi ne v vprašanje, zakaj bi ne smele imeti barve strupa v sebi. Prej-koslej je umestno, naj bodo reklamni napisi tako napravljeni, da ne bo poškodovana obleka. Ali bodo morale ljubljankarke zaradi reklamnih napisov taka krila nositi, kakor v Ziljski dolini? (Dr. Švigelj: No, no!) Opozorjam, da si pridržujem pravico tirjati odškodnino, če ta eminentno važna reforma povzroči, da bo poškodovana obleka moje žene pa moje hčere.

Dr. Oražen: Če si kakka dama poškoduje obleko, ima regres do trdke. Poročevalec je proti šlepom iz sanitarnih ozirov. Dolge kikle povzročajo veliko prahu, v katerem so bacili, ki povzročajo bolezni. — Dr. Tavčar: S kartranom naj se namažejo hodniki, pa ne bo bacilov. (Splošna veselost.)

Pri glasovanju se je rešil priziv trdke Kregar & Seljak v smislu priziva.

IV. mestna slovenska deklška šola v kolizejskem okraju.

Poroča občinski svetnik Dimnik. Sklene se ustanoviti IV. mestno slovensko deklško ljudsko šolo v Ljubljani v kolizejskem okraju v bližini kavarne »Evrope«. S to šolo naj bi bila združena meščanska šola. Deželni odbor se še enkrat nujno naprosi, da prevzame plače učiteljstva na mestnih meščanskih šolah. Predlog priporoča občinski svetnik dr. Novak.

1200 K se dovoli z ozirom na dopis c. kr. mestnega šolskega sveta glede na izposlovanje za razne dotacije mestnim ljudskim šolam mesto dosedanje dotacije kranjske hranilnice.

Javni seji sledi tajna seja.

(Dalej.)

Skrivnostno poizkušeno zastrupljenje.

Danes nimamo o poizkušnem skrivnostnem zastrupljenju na gospej Hammerlitzovi posebnih novic. Z ozirom na naše poročilo o tej zadevi z dne 18. t. m. nam je poslal g. Franc Hladnik sledeči popravek:

Trst, 19. aprila 1910.

Slavno uredništvo »Slovenca«

v Ljubljani.

Prosim, da sprejmete z ozirom na notico, priobčeno v Vašem cenj. listu z dne 18. aprila t. l., št. 86, pod naslovom »Skrivnostno poizkušeno zastrupljenje« v smislu § 19. drž. tisk. zakona sledeči popravek na istem mestu v Vašem listu.

Ni res, »da živim v Trstu baje brez posebnega posla in obrta«, res pa je, da imam v Trstu svojo gostilniško obrt ulica Coroneo 3 in komisijsko trgovino z vinom in lesom.

Z odličnim spoštovanjem

Fran Hladnik.

NB. Ker vem, da merijo vrste na mojo osebo, Vam naznanjam svoj pravilni naslov: **Fran Hladnik** — ne pa **Ivan** — kar je vsekako pomota.

Sicer ta popravek ni sestavljen v smislu tiskovne postave in bi ga lahko mirno položili v koš, ampak objavili smo ga in bi ga bili objavili tudi, če bi se ne bil sklicaval na popravilni paragraf. Pristavljamo le, da smo beležili logaške govorice in nas le veselji, ker Logatčani zdaj znajo, da ima gosp. Franc Hladnik v Trstu gostilno in trgovino z vinom in z lesom. Beležili smo le logaške govorice, ne da bi hoteli meriti na kako osebo.

Aretiran ni še nihče.

Gospod preiskovalni sodnik dr. M. vitez pl. Grasselli je na dotično naše vprašanje izjavil, da do zdaj v zadevi Hammerlitz ni bil še nihče aretovan in da je včerajšnje poročilo nekega ljubljanskega lista, češ, da je bilo aretovanih v tej zadevi že več oseb, ne odgovarja resnici.

Iz Logatca

se nam poroča, da je gospa Hammerlitzova v vsej aferi zelo mirna. Razne vesti jo prav nič ne vznemirjajo. Še vedno zatrjuje, da nima najmanjšega suma, kdo da bi ji bil poslal smrtonosen strup. Logaško ljudstvo o zadevi še ne ve veliko. Dobe se celo taki, ki še do zdaj o poizkušnem zastrupljenju niso ničesar slišali in jim je novost vse, kar čujejo. — Drugod velike senzacije, hrupa in radovednosti, doma pa kakor da se ni nič zgodilo! . . .

Kako izgleda steklenica s strupom?

Gotovo bo zanimalo naše bravce, kako je izgledala steklenica, v kateri so bile strupene pilule in ki so se pred Hammerlitzovo afero kupovale tudi po ljubljanskih trgovinah, kjer jih ni več, ker so jih konfiscirali. Pilule same so rdečkaste, izgledajo približno kakor tisti mandeljni, ki jih prodaja »karamist« mladini, samo manjše so. Na zamaškovem ovitku, ki je pritrjen s konopcem, je označena cena s 60 hl. Vinjeta nosi na levi strani napis »Staatspreis für landw. Verdienste«, pod tem napisom je naslikano znamenje smrtne glave strupa: mrtvaška glava, pod njo pa prekrizani ročni kosti. Nadalje je na vinjeti natisnjeno sledeče besedilo v latinici: »Kreatol. Mäusegift. Wird mit einem Löffel oder direkt mittels des Glases in den Löchern reichlich gestreift. Wo Löcher nicht zugänglich sind, geschieht es auf den Gängen, wo die Nagethiere auftreten.«

Cadaver werden selten an der Oberfläche gesehen, weil die Thiere von Schmerzen getrieben in die innersten Schlupfwinkel sich verkriechen, wo selbe verenden. (Y).

HERZOG ZSIGMOND, POZSONY.

Nad vinjeto je rdeča mala vinjeta s črno tiskanim napisom: »Mäusepillen«.

Zavita je bila steklenica v reklamni papir, ki priporoča v nemščini in maščščini razna sredstva za uničevanje različnih glodavk in žuželk.

Iz tega je razvidno, da je pošiljatelj, ki je vse vinjete požunske trdke Herzog Zsigmond odpral s steklenice, dobro znal, da je poslal Hammerlitzovi gospej smrtonovaren strup, ker označi pilule kot smrtonovarne človeškemu življenju že mrtvaška glava, natisnjena na vinjeti.

Upamo, da pače zločinec ali zločinci kmalu pravici v roke, da kaznuje nameravano grozno zavrato hudodelstvo.

Dnevne novice.

— **Kdo bo tržaški škof?** Graška »Tagespost« trdi, da postane tržaški škof senjski škof Rok Vučič. Beležimo. »Reichspost« priobčuje izjavo dr. Perathonerja, ki pravi, da ni kandidat za tržaškega škofa in da bi škofije, tudi če bi mu bila ponudena, iz zdravstvenih ozirov ne sprejel.

— **Nova mažaronska doba na Hrvaškem.** Iz Zagreba pišejo: Tu vzbuja silno senzacijo odkritje reškega »Novega Lista«, da so za imenovanje novih mažaronskih velikih županov, posebno za imenovanje Dedovičev, vedeli vodje koalicijske bivši podban dr. Nikolič, Svetozar Pribičević in vodja naprednjakov »Pokretaš« dr. Lorković ter da so nato pristali in odobrili.

— **Hrvaška brez tajne volivne pravice.** Vesti nekaterih listov, da nova volivna reforma prinese tajno glasovanje na Hrvaškem, niso resnične. Glasovanje bo tudi po novi volivni reformi javno.

— **Ogenj v Begunjah. — Beračica požgala.** Iz Begunj na Gorenjskem se nam poroča: Včeraj ponoči okoli dveh je začelo gorati na Zgoši; pogoreli sta dve hiši, »Jecova« in »Česenkova«. Domača požarna bramba je kmalu omajala ogenj. Prišlo so še druge, prva iz Mošenj, potem iz Bleda in Breznice. Kako je nastal ogenj? Že popoldne, kakor se govori, je prišla neka beračica z otrokom na Zgoše k Jecju ter prosila za prenočišče; rekli so, zakaj da hoče po dnevu spati, ter jo odslovili. Govorila je baže po Zgoši, da bo nočjo še gorelo. Ko je nastal ogenj, jo je nekdo srečal ter vprašal, kje da gori? Odgovorila je, naj gori kjer hoče, zakaj pa ljudje nočejo prenočišča dati. Najbrže je omenjena zažgala. Druge nesreče ni bilo, pogorelo je samo nekaj prašičev. Blagohotne darove za ponesrečene sprejema župni urad v Begunjah na Gorenjskem.

— **Oče in hčerka hkratu na mrtvaškem odru.** V Sv. Antonu pri Kopru je umrl minoli teden, dne 13. t. m., Rudolf Križman. Bilo mu je komaj 22 let. Pokojnik je bil oženjen ter je imel 17-mesečno hčerko Novenko Doro, ki je le nekaj ur pred njegovo smrtjo izdahnila. To pa ni bolnika popolnoma nič užalostilo, kajti čutil je, da se tudi njemu bliža konec. Bil je zadovoljen, preselil se s svojo ljubljanko na oni svet. Zato je tudi čisto mirno gledal smrtno bolezen svoje hčerke ter še dostavil: »Pustite jo, naj le umrje, saj se bova kmalu zopet videla!« Nepopisen je bil prizor, ko je pokojnik umirajoč stiskal svoje umrlo dete k sebi. Kmalu potem je izdahnul tudi on. Koliko bolelost je preneslo mlado materino srce, ko je videlo svojega otroka in svojega moža istodobno ležati na mrtvaškem odru, — to si more vsakdo — predstavljati!

— **Nevarne igranje.** Iz Celovca se poroča: 15 let stari Rudolf Lassnig je šel z dvema svojima tovarišema na izlet v Št. Rupert. Eden izmed njih je imel s seboj samokres ter je v gozdu tako neprevidno z njim ravnal, da je Lassniga ustrelil v prsa. Težko ranjenega so prepeljali v celovško bolnišnico. — Umrl je 16. t. m. v Celovcu cand. med. Franc Graf, ki je prišel na velikonočne počitnice k svoji materi, polkovnikovi vdovi. Pred nekoliko časom je snajl samokres, ki pa se je sprožil. Strel ga je zadel v prsa in je sedaj podlegel rani.

— **Matika in revolver.** V torek ob eni ponoči je v krški bolnici umrl 24 let stari Anton Barbič, posestnikov sin iz Bregov. V četrtek večer je šel s tovarišem iz vinograda proti domu. Pri leskovskem pokopališču pritečeta za njima dva fanta. Barbič se ozre in v tem trenutku ga udari eden z ušesom matike in mu prebije črepino. — Kmalu nato prideta brata Marolt mirnim potom. Kar se zasveti strel — in mlajši Alojzij ima kroglo v nogi, drugi strel v Jožeta pa na sredo ne zadene. Na sumu so delavci iz Velikega Mraševa. Pokojni Barbič je bil zelo priden in pošten mladenič. Vsakdo pravi: Škoda tako vrlega fanta.

— **Iz jeze.** V nedeljo v jutro ob 3. je zgorel kozolec krškega Zenerja. Požigalec je že v krškem zaporu. Vprašan, zakaj je to storil, pravi: Nikjer nisem dobil prenočišča, jezen sem bil in sem zažgal.

— **Dom za zapuščene žene.** Milijonarka Rusnell je poklonila milijon kron za zgradbo »Doma« onim ženam, ki so jih zapustili možje, ali pa so bile same prisiljene iti od njih.

— **Cigan — ljudojed.** V Bud Szent-Mihalyu so zaprli cigana Roszdas, ker se je govorilo, da je na pokopališču izkopal mrliča, ga skuhal in s svojo družino pojedel. Pri zaslišanju je cigan to dejanje priznal in dostavil, da je to že preje večkrat naredil,

— **Tragedija v bolnišnici.** Iz Pulja nam poročajo: V ponedeljek je bilo poročano, da si je v soboto hči nekega tukajšnjega gostilničarja Perušič v samoumornem namenu poglajala kroglo v glavo radi nesrečne ljubezni. Nesrečnico so prepeljali v soboto v tukajšnjo deželno bolnišnico. Žalibog, da ta že tako dosti žalostna tragedija ni bila s tem končana in se je v ponedeljek popoldne v deželni bolnišnici nadaljevala. V ponedeljek popoldne sta prišla namreč oče in mati v bolnišnico obiskat svojo v obupnem stanju se nahajajočo hčer. V istem času je prišel slučajno v bolnišnico tudi ljubimec Perušičeve, mornariški podčastnik Mardeša, da jo obiše. Ko je zagledal Mardeša očeta svoje nesrečne deklice, mu je zaklical: »Ti si vsega tega kriv!« Razburjen je Mardeša odhitel iz sobe. Precej nato se je pa že čul iz sosedne sobe strel. Udrli so takoj v sobo in našli podčastnika Mardeša brez zavesti v krvi ležečega na tleh. Poginjal si je iz samokresa, katerega je prinesel seboj, kroglo skozi usta v glavo, kjer mu je obtičala. O dogodku se je takoj obvestilo vodstvo mornariške bolnišnice, katero je ukrenilo, da so podčastnika prepeljali v mornariško bolnišnico, kjer leži, kakor se čuje, še vedno brez zavesti in se bori s smrtjo. Kroglo, katera mu je obtičala v glavi, ni bilo še mogoče odstraniti. Že tako nad vse nesrečnega očeta so odpeljali v zapor, ker se cela zadeva zdi policiji nejasna.

— **Straža ustrelila dva vojaka.** Minulo nedeljo zvečer je zapazil vojak, ki je stražil pri osješkem skladišču za smodnik, da se mu bližata dve osebi. Obenem je počil strel iz revolverja. Straža nameri puško in vpraša, kdo je. Odgovora ni bilo nobenega, pač pa je zopet počil strel. Tedaj straža sproži in postavi se z glasnim krikom zgrudite. Stražni načelnik se je nato podal na lice mesta in dognal, da sta ustreljena vojaka: laborant garnizijske lekarne in nek narednik. Težko ranjena so prenesli v garnizijsko bolnišnico; uvedena je preiskava.

— **Gibanje med Lloydovimi kapitanji.** Z Dunaja poročajo: Odposlanca Lloydovih kapitanov, dr. Cosulich in kapitan Stuparich, sta v spremstvu poslanca dr. Rizzija včeraj posetila trgovsko ministrstvo, kjer se je potem vršil razgovor o zahtevah Lloydovih kapitanov. Po razgovoru je odposlanstvo takoj brzojavilo v Trst, da se je že včeraj vršil shod kapitanov, na katerem so izvolili poverjenike, ki so morali takoj odpotovati na Dunaj, da bi bili še v teku današnjega dne sprejeti od trgovskega ministra dr. Weiskirchnerja, ki je, kakor znano, prevzel nalogo posredovalca. Včeraj je Weiskirchner sprejel zastopnike Lloydove družbe.

— **Sedemnajst žensk je utonilo.** Iz Satoralya Ujhely na Ogrskem poročajo: Preko Bodsoga se je hotelo prepeljati v čolnu dvajset žensk. Nakrat se je čoln prevrnil. Utonilo je sedemnajst žensk, rešile so se samo tri.

— **Smrt pri delu.** V tovarni za vžigalice v Szegedinu je eksplodirala kotlarna. Vsa tovarna je do tal porušena. 8 mladih delavk je bilo takoj ubitih, 21 težko ranjenih, 7 od teh je na potu v bolnišnico umrlo.

— **Poročnik defraudant.** Iz Zagreba poročajo: Aretiran je ulanski poročnik Vuk pl. Jelacich, ker je poveril večjo vsoto eraričnega denarja.

— **Slovenec ponesrečil v Ameriki.** V Lorainu (Ohio) se je 25. marca ponesrečil rojak Anton Omahen. V Ameriki zapušča brata.

— **Izpuščen iz ječe, ker je pisal pesni.** Iz New Yorka se poroča, da so v St. Paulu (Minn.) zaradi vloma na deset let obsojenega zločinca po imenu Carter izpustili iz ječe zaradi izrednega vzroka. Carter je namreč pisal v ječi pesni, ki so se od časa do časa priobčile v javnosti in ki so našle obilo priznanja. Oblasti niso hotele več pridržati Carterja zaradi njegove nenavadne nadarjenosti v ječi ter so ga izpustile. Kakor se čuje, se je Carter, ki je Anglež, že povrnil v svojo domovino.

Ljubljanske novice.

lj Izvirna igra Ignacija Borštnika v deželnem gledališču. Prihodnje nedeljo ob pol 8. uri zvečer uprizori »Ljudski oder« v deželnem gledališču efekt-
no izvirno narodno igro s petjem Ignacija Borštnika »Stari Ilja«. To je tako izredna znamenitost, da občinstvo gotovo v največjem številu pohiti v gledališče. Sedeži in lože se že dobivajo v šešarkovi trafiki v šelenburgovi ulici.

lj Veliko Ljubljano dobimo. Tako je včeraj se slovesno izjavila večina ljubljanskega občinskega sveta. Zgodilo se je to sicer ni naravnost, a neposredno se je to zgodilo, ko se je večina ljubljanskega občinskega sveta iz-

javila za to, da bodo sprejemali v ljubljansko občinsko blagajno za posle tudi zavarovance iz obeh Šišk, v Viča in Sela. Mestni značaj in mestno življenje je v teh krajih, to je res. Mi beležimo ta sklep ljubljanskega občinskega sveta, ki kaže, da se celo večina ljubljanskega občinskega sveta priznava, da imamo ljubljanska predmestja, ki pravzaprav pripadajo mestu. Včerajšnje glasovanje si zapomnimo, ker pride še čas, ko gospodo opomnimo nanj. Ej, kako so že nedavno gromeli proti razširjenju Ljubljane, zdaj pa že sami uvidevajo, da imamo že pravzaprav Veliko Ljubljano, samo formalno zaradi počasnosti našega velekonservativnega ljubljanskega občinskega sveta ni izvedena, čemur se ne čudimo, ker konservativci so bili, so in ostanejo počasni.

lj Župan Ivan Hribar se je sinoči z brzovlakom v rezerviranem kupeju I. razreda odpeljal na Dunaj.

lj Pri današnjih dopolnilnih občinskih volitvah so bili v II. razredu liberalni kandidati Hribar, dr. Tavčar, K. Savojic in dr. Majaron zopet izvoljeni z jako pičlim številom glasov. Ogromna večina volivcev je raje ostala doma.

lj Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani ima jutri, v četrtek, 21. t. m., ob pol osmih zvečer v društvenih prostorih predavanje. Predava g. dr. Josip Dermastia namesto pretečenega četrtka o trgu živil. Predavanje bo jako zanimivo in podučno, na kar opozarjamo vse somišljenike vodmatskega okraja. K obilni udeležbi vabi odbor.

lj Pošne vesti. Za višja poštna oskrbnika sta imenovana gg. J. Fleré (pri poštne uradu II., kolodvor) in J. Strukelj pri poštne uradu I (mesto). Istočasno je preloženo železniško pošto predstojništvo od poštne urada I. k poštne uradu II.

lj K zastrupljenju Ljubljančanke v Novem mestu nam poroča njen oče gospod Papež, paznik v prisilni delavnici, da je bila nesrečnica odpuščena iz blaznice, ne da bi bil on kaj vedel o tem. Obvestilo o smrti je dobil on šele včeraj ob pol 2. uri popoldne, tako da se niti pogreba ni mogel udeležiti. Nekeč so nesrečnico komaj odtrgali od bratca, da mu ni zgrizla roke. Očividno je torej, da je samoumor izvršila v duševni zmedenosti. Prav odkritosrčno obžalujemo ob tej nesreči g. Papeža, ki je vseskozi poštenjak in občespoštovan mož.

lj Za policijskega stražniškega nadzornika je bil včeraj v tajni seji imenovan g. Javornik.

lj Umetniška razstava. V soboto, 23. t. m. popoldne ob 4. uri je nadaljevanje sobot. predavanja: o značilnih prednostih posameznih umotvorov na delih gostov Nadežde Petrovičeve in Karlo Mysza. Baš to predavanje obeta biti zaradi težkega pojmovanja del Nad. Petrovičeve poučno ne samo za lajke marveč tudi za umetnike.

lj Naslov dvornega svetnika je dobil deželni svetnik svetnik gosp. Oskar vitez Kaltenegger pl. Riedhorst.

lj Z električne cestne železnice. Danes ponoči je bilo zelo živahno na ljubljanski cestni električni. Popravljali so namreč na delovnem vozu, ki ga tudi goni elektrika, električno zračno progo, to je žico, ki je bila že tu in tam nekoliko skrivljena in vpognjena. Minule dni so bila zelo živahna pogajanja med vozniki in izprevedniki električne. Voznikom so namreč dajali nekateri izprevedniki del napitnine, nekateri pa ne. Voznike je pri teh pogajanjih vodil voznik Kattauer. Končno so se po posredovanju gospoda obratnega ravnatelja izprevedniki in vozniki tako pogodili, da dobe vozniki vsak dan od izprevednikov po 50 vinarjev. Izprevedniki in vozniki so zdaj že zopet najbolj prijetelji.

lj Dosedanje orglje v ljubljanski stolnici dobi cerkev na Viču.

Telefonska in brzojavna poročila.

OBSTRUKCIJA V ŠTAJERSKEM DEŽ. ZBORU.

Dunaj, 20. aprila. Z ozirom na govoričenje dr. Kukovčeve, da je slovensko zastopstvo v štajerskem deželnem zboru s kom stopilo v kaka pogajanja, nas pooblašča predsedstvo »Slovenskega kluba« štajerskega deželnega zbora izjaviti, da so te govornice popolnoma izmišljene.

IZ PARLAMENTA.

Dunaj, 20. aprila. Danes zbornica nadaljuje prvo branje službene pragmatike. Finančni odsek se je bavil danes s finančnim predlogom ter je Steinwender utemeljeval svoje nazore o uvedbi proizvodnih davkov, iz katerih bi bili izločeni oni davki, radi katerih ni sporazumljena v zbornici in ne med zborom in gosposko zbornico. Odpadel bi n. pr. davek navino, na sodavico in mineralne vode in davek na

neozenjenice. Slovenska Enota stoji na stališču, naj se posvetuje o vsem finančnem načrtu. V odseku so se za to izjavili tudi Poljaki. Morda se temu nazarju pridružijo tudi krščanski socialci, ki se pa o tem še niso izrazili. Danes popoldne sklicuje Bienerth načelnike klubov na posvet radi monopoliziranja vžgalic, da se izjavijo, ali naj to zadevno stvar vodi 10 do 15 let kako podjetje ali pa se dela izvrše po državnih uslužbencih. Bienerth bi po teh izjavah rad hitro končal dogovore z ogrsko vlado in predlogo predložil zbornici. Predsednik državnega zbora dr. Pattai za jutri sklicuje sejo načelnikov klubov, ki naj določi dnevni red za delovanje državnega zbora prihodnje tedne, pri čemur se bodo vpoštevali grški prazniki, vendar tudi v odmoru ne bo popolnoma počivalo zbornično delo, ker bodo zborovali odseki, posebno socialno - zavarovalni in finančni odsek.

Dunaj, 20. aprila. Danes ima sejo parlamentarna komisija »Slovenske Enot«. Ako bodo v jutrišnji seji socialni demokratje pri drugem branju finančne predloge predlagali odgoditev, bo »Slovenska Enota« ta predlog podpirala.

LAŠKE ŽELJE GLEDE FAKULTETE.

Dunaj, 20. aprila. Lahki nameravajo zahtevati, da proračunski odsek pospeši laško fakultetno vprašanje in bodo v to svrhu zahtevali, da pride ta predloga pred debato o proračunu samem na vrsto.

RAZDOR V SOCIALNODEMOKRAŠKI STRANKI.

Praga, 20. aprila. Češki listi poročajo iz Dunaja, da se je predvčerajšnjim vršila deželna konferenca nižjeavstrijskih čeških strokovnih organizacij. Predmet posvetovanja je bil spor čeških strokovnih organizacij z dunajskim strankinim vodstvom. Po dolgi, burni debati se je sprejela resolucija referenta Doležala, v kateri se izrekajo nižjeavstrijske strokovne organizacije za dunajsko centralistično vodstvo. Resolucija je bila sprejeta s 40 proti 22 glasovom.

HRVAŠKI RIBIČI PROTI MAŽARSKIM RIBIČEM.

Reka, 20. aprila. V Martinšćici se je zbralo včeraj okoli 100 hrvaških ribičev, ki so napadli in deloma razdejali ribolovno podjetje mažarske tvrdke Weis & Antal, ki je tukajšnje siromašno hrvaško prebivalstvo znatno oškodilo in nekatere celo upropastilo. Došli orožniki so razkropili razjarjeno ljudstvo in dva ribiča aretirali. Med prebivalstvom vlada silno razburjenje.

PROTIKATOLIŠKI KURZ V ITALIJI.

Rim, 20. aprila. Novo ministrstvo Luzzati, ki se vzdržuje samo s pomočjo radikalcev, je začelo s protikatoliškim kurzum. To je za laške katoličane znamenje, da je zadnji čas, da se organizirajo.

ZOPET PONESREČENI ZRAKOPLOVEC.

Genj, 20. aprila. Zrakoplovec Speckner je pal s strojem Bleriotovega sistema z višine 10 metrov in se smrtno nevarno poškodoval.

POTRES NA KRETI.

Atene, 20. aprila. V Kaneji so včeraj čutili zelo močne potresne sunke v kratkih presledkih po pet minut. Prebivalstvo je bilo zelo razburjeno.

SVOJO HČER USTRELIL.

Pariz, 20. aprila. Ko je major Martin včeraj dopoldne snajl svoj revolver, je prišla v sobo njegova 17letna hčerka, da bi ga pozdravila. Ko je hči objela svojega očeta, se je revolver nenadoma sprožil in krogla je zadela deklico v sence, ki se je zgrudila okrvavljena na tla. Nesrečni oče ni opazil, da je bil v revolverju še en naboj.

NA VISLICE OBDOJEN.

Praga, 20. aprila. Tukajšnje porotno sodišče je včeraj obsodilo na vislice, delavca Jožefa Srba, ki je letos meseca januarja umoril na živinski način v v Karlinu prodajalko tobaka Bardach in jo oropal.

POLKOVNIK UTONIL V RIBNIKU.

Kadaň, 20. aprila. Iz nekega tukajšnjega ribnika so včeraj potegnili truplo 81 let starega vpokojenega polkovnika M. Pokorny-ja, ki so ga že več dni ogpešali. Doslej še ni jasno, ali se je zgodila nesreča, ali je izvršil stari častnik samoumor.

Popravek. V včerajšnjem oglasu glede prodaje Recherjeve hiše na Turjaškem trgu, št. 2, je napačno postavljena vzklicna cena za to posestvo in se mora pravilno glasiti 73.150 K, kar so cenjeni čitatelji že itak sami opazili.

Mnenje gospoda dr. Moskoffa
Lovec.
Gospod J. Serravallo,
Trst.

Ko smo porabili približno 15 bu-
teljk Vašega Serravallovega Kina-vina
z železom, nekaj jaz sam, nekaj moji
klijenti, nimam dovolj besed, da po-
hvalim dobre uspehe, ki sem jih dose-
gel pri šibkih bolnikih in malokrvnih
vsled malarije.

Lovec, 13. oktobra 1908.

Dr. Moskoff.

1154

1-1

Tužnim srcem naznajamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znanecem,
da je naša iskreno ljubljena hčerka,
sestra, vnukinja, nečakinja in sestri-
čna, gospodična

Ivanka Grabnar

danes v sredo dne 20. t. m. ob 7. uri
zjutraj, previdena s sv. zakramenti
za umirajoče, v starosti 21. let, po
dolgi mučni bolezni mirno zaspala
v Gospodu.

Pogreb nepozabne rajnice bode
v petek dne 22. t. m. ob pol 5. uri
popoldne iz hiše žalosti, Florijanska
ulica št. 15, na pokopališče pri Sv.
Križu.

Svete maše zadušnice se bodo
darovale v več cerkvah.

Preblaga rajnica se priporoča v
pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1910.

Žalujejo ostali.

Zahvala.

1146

Za vse dokaze iskrenega sočutja ob
bolezni in smrti naše ljubljene matere,
gospe

Antonije Jamar roj. Hafner

izrekamo tem potom najtoplejšo za-
hvalo vsem za tolažbe obiske ob dolgo-
trajni bolezni in zadnje spremstvo, ki
so ga izkazali blagi pokojnici. Posebno
se pa zahvaljujemo blagorodnemu g.
zdravniku dr. Karolu Zakrjasku za
njegov požrtvovalen trud in lajšanje
bolezni, čast. gosp. mestnemu župniku
Sinkovecu za njegove tolažilne obiske,
vsem gg. uradnikom za zadnje izka-
zane ljubav, slavni požarni bratovi za
zadnje spremstvo, kakor vsem sorod-
nikom prijateljem in znanecem, ki so v
tako obilnem številu spremili drago
nam pokojnico na njeni zadnji poti.

Skofjaloka, dne 25. aprila 1910.

Žalujejoči.

V Dragi je razpisana služba organista in cerkvenika

vpriša se do 1. maja (lahko tudi pismeno)
pri župnem uradu v Dragi via Rakek. 1092

: Za slabokrone in prebolele :

je zdravniško priporočano
črno dalmatinsko vino

KUČ

najbolje sredstvo.

BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Sprejemem takoj v svojo trgovino z
mešanim blagom 1128 3-1

učenko

zdravo, 14 do 16 let staro deklico poštenih
starišev, katera je dobro dovršila vsaj štiri-
razredno šolo. — Josip Rudman, trgovec
in posestnik v Krškivasi pri Krškem, Dolenjsko.

Primerno službo išče
boljše izobražen, močan
in krepak mladenič, več
štirih jezikov. Vstop takoj

Blagohotna poročila se prosijo na upravništvo
»Slovenca« pod: **Sluga 53.** 1150 3 1

Slikarski pomočnik

se sprejme takoj
pri **Ant. Petek,**
1149 2 1 slikarski mojster, Sv. Petra nasip 37.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Zitoik.

Dobro idoča gostilna v Ljubljani se odda s 1. avgustom na račun.

Ponudbe naj se pošljejo na:
»Gostilna na račun«, poste restante, Ljubljana.

1148 2 1

Pri

1155 2 1

„Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani“
je razpisano mesto v stroki vpeljanega
uradnika ^{ki je} zmožen knjigovodstva.

Prošnje naj se vložijo do 1. maja. — Plača po dogovoru.

Ravnateljstvo.

Poštena, samostojna

kuharica

ki je obenem **dobra gospodinja**,
se išče za takoj v večjo privatno hišo v mesto
na Gorenjskem. — Plača po dogovoru.
Prednost imajo osebe od 30 let naprej.
Naslov pri upravništvu tega lista. 1110 1

Tri žlice

železnatega vina lekarja
Piccolija v Ljubljani, c. in
kr. dvornega založnika,
vsebujejo množino železa,
ki jo mora zavžiti odrasli
človek vsak dan, ako nje-
gov organizem potrebuje
železa, v nasprotju z dru-
gimi izdelki, ki vsebujejo
le tako množino železa, ki
se dokazano nahaja v vsa-
kem namiznem vinu, in to-
rej nimajo nikake medic-
niške vrednosti. Polliter-
ska steklenica 2 K.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 20. aprila.

Pšenica za april 1910	13 48
Pšenica za okt. 1910	10 76
Rž za april 1910	8 38
Oves za april 1910	7 02
Koruza za maj 1910	5 88
Koruza za julij 1910	6 04
Efektiv: —	

Ženitna ponudba.

Izobražen mladenič, 26 let star, neoma-
deževane preteklosti, z lepim premoženjem,
si želi znanja v svrhu ženitve z gospico
od 18 do 26 let, ki bi imela kako go-
stilno ali trgovino. Le resne ponudbe s
sliko naj se pošiljajo do 25. t. m. pod
šifro „Sreča“ J. F. na upravništvo »Slo-
venca«. 1139 3-1

Se ne laj let davka prosta

hiša

s travniki, velikim dvoriščem, vrtom in dobro idočo
trgovino na najživahnejšem mestu v Ljubljani se
proda. V njej se lahko vrši lahko poljubna ali
tudi več obrti. Proda se pod ugodnimi pogoji.
Vprašanja na upravo lista. 1115 3-1

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1910.

Kupon 3-10 metr. dolg,
za kompletno
moško obleko

suknjo, hlače, telov-
nik zadostno, stane le 1 kupon 7 kron
1 kupon 10 kron
1 kupon 12 kron
1 kupon 15 kron
1 kupon 17 kron
1 kupon 18 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, kakor
tudi blago za površnike, turistiške obleke, svileni
kamgarni itd., pošilja po tovarniški ceni kot rečena
in solidna, dobroznana

zaloga tovarniškega sukna

Siegel-Imhof v Brnu

Vzorci zastoj in franko.

Vsled direktnega naročila blaga pri tvrdki Siegel-
Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo pred-
nosti. Vsled vel kega blagovnega prometa vedno
največja izbira novsem svežega blaga. Stane,
najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše
najskrbneje, natančno po vzorcu. 440

Razglas.

1147

Prostovoljna prodaja v zapuščino Marije Renko
v Ljubljani spadajoče premičnine se bode nadaljevala
v torek dne 26. aprila 1910 počenši ob 9. uri zjutraj
in če potrebno še nadaljne dneve na njenem stano-
vanju Erjavčeva cesta št. 4.

V Ljubljani, dne 19. aprila 1910.

Aleksander Hudovernik l. r.

c. kr. notar kot sodni komisar.

Kupi se ali za več let vzame v najem za manjše
niško podjetje primerno **poslopje** ali posestvo blizu
na Kranjskem ali na sosednjem Štajerskem. Želi se, da je
na razpolago parna, vodna ali elektriška moč ali pa vsaj mož-
nost, da se ista da priklopiti. Prijazne ponudbe je poslati pod šifro:
„A. 2199“ na anonč. biro Haasenstein & Vogler A. G. Dunaj I.

Elektrolograf „IDEAL“ Hotel „pri Maliču“, zraven glavne pošte

Sporod od srede 20. do petka 22. aprila 1910.

1. Dresiranje konj (po naravi). 2. Dober
gospodar (drama). 3. Panorama in obi-
čaji na Moluskih otokih (po naravi). 4. Ni
se igrati z ljubeznijo! (drama v barvah).
5. Nadzornik pilnovih svetilk (dolga, ko-
mična projekcija).

Dodatek k zadnji predstavi ob 8. uri zvečer.

6. Nasprotnikova vizitka (komično). 7. Lov
na slanike (po naravi). Ne ista, ki se je že
predstavljala). 8. Pripomoč Germana Mo-
rin (drama). 9. Jako popolenčnik (komič).

Vsak torek in petek od 6. do 10. sodeluje si
»Slovenska Filharmonija«.

Priporoča se udano ravnateljstvo.

100 do 120 lepih hrastov

se prodaja. Kje, pove upravništvo. —

1112 6 1

Učenca

za usnjarsko obrt, starega okoli 15 let,
krepkega, poštenih starišev sprejme takoj
Val. Rihar, usnj. mojster, Polhovgradec.

Sprejemem takoj v službo

1096

2 dobra kovaška pomočnika
1 kovaškega vajenca in 1 kolarskega mojstra
Vinko Mirt

kovaški mojster pri Stihu gostilničarju
Dobropolje pri Velikih Laščah.

Prostovoljno se prodaja

veliko poslopje

z raznimi prostori na dobrem, zelo prometnem
obljudenem solčnem kraju na Gorenjskem tik ceste,
pripravno za vsako obrt. Naslov pove upravništvo
»Slovenca«. 1109 3-1

Vabilo

na

redni občni zbor

Okrajne hranilnice in posojilnice v Idriji

registrirane zadruge z neomejeno zavezo

1145 kl bode

v nedeljo dne 1. majnika 1910 ob 1. uri
popoldne v uradnih prostorih zadruge.

DNEVNI RED:

1. Čitanje revizijske poročila »Zadružne
Zveze« ter ukrepi vsled istega.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računsk. zaključka za l. 1900.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

V Idriji, dne 19. aprila 1910.

Načelstvo.

Birmanska darila

1142 priporoča 8-1

Mestni trg nasproti rotovža

Nikelasta ura z verižico	K 5—	In naprej
Prava srebrna ura	7 50	„
„ z verižico	9 75	„
boljše vrste	12—	„
z dvojnimi pokrovom	15—	„
posebno fina	20—	„
14 kar. zlata damska ura	25—	„
„ „ „ „	45—	„
„ „ „ „	30, 40, 50 in naprej	„
„ „ „ „	K 70, 80, 100 „	„

Vse v finih skatulah za darila pripravno.
Izborna zaloga zl tu ne in srebrnine.
Cenik zastoj in poštnine p. osto.

„Odgovorni urednik: Ivan Štela.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.